

Toimetulekutoetuse maksmise kord

Toimetulekutoetust määrab ja maksab vallavalitsus sotsiaalhoolekande seadusega kehtestatud ulatuses, tingimustel ja korras vallaeelarvesse riigieelarvest laekunud vahenditest.

Toimetulekupiiri kehtestamisel lähtutakse minimaalsest tarbimiskuludest toidule, riietusele ja jalanõudele ning muudele kaupadele ja teenustele esmavajaduste rahuldamiseks.

Toimetulekutoetust on õigus saada üksi elaval isikul või perekonnal, kelle kuu netosissetulek pärast eluasemekulude mahaarvamist on alla kehtestatud toimetulekupiiri.

Toimetulekupiir 2019. aastal üksi elavale inimesele või perekonna esimesele liikmele on 150 eurot kuus. Perekonna iga alaealise liikme toimetulekupiir on 180 eurot kuus. Perekonna teise ja iga järgmise täisealise liikme toimetulekupiir on 120 eurot kuus.

Toimetulekutoetuse saajal, kelle kõik perekonnaliikmed on alaealised, on õigus saada koos toimetulekutoetusega täiendavat sotsiaaltoetust 15 eurot.

Toimetulekutoetuse määramisel loetakse perekonnaliikmeteks samas eluruumis elavad ühise majapidamisega:

- 1) abielus või abieluga sarnanevas suhtes olevad isikud;
- 2) esimese ja teise astme alanejad ja ülenejad sugulased;
- 3) muud isikud, keda seob ühine kodune majapidamine.

Perekonna koosseisu loetakse kuni 24-aastased õpilased ja üliõpilased juhul, kui nende rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressiandmed langevad kokku perekonnaliikmete elukoha aadressiandmetega.

Kuni 24-aastasel õpilasel ja üliõpilasel, kelle elukoha aadressiandmed ei lange kokku sotsiaalhoolekande seaduse § 131 lõikes 7 nimetatud perekonnaliikmete elukoha aadressiandmetega, on õigust saada toimetulekutoetust oma rahvastikuregistrisjärgse elukoha kohaliku omavalitsuse üksusest, kui tema perekond on toimetulekutoetuse saaja eelmisel või jooksva kuul.

Toimetulekutoetuse taotlemine

Toimetulekutoetuse taotleja esitab jooksva kuu eest toimetulekutoetuse saamiseks avalduse hiljemalt kuu viimaseks tööpäevaks vallavalitsusele, kelle haldusterritooriumil asub tema tegelik elukoht.

Avaldusele lisatakse dokumendid, mis tõendavad:

- isikut, sh perekonnaliikmete isikuid (ID-kaart, sünnitunnistus);
- üle 16-aastaste pereliikmete õppimist (kehtiv õpilaspilet või koolitõend);
- üksi elava isiku või perekonnaliikmete eelmisel kuul saadud netosissetulekuid (kui mõne sissetuleku liiki või suurust ei ole võimalik dokumentaalselt tõendada, kinnitab toimetulekutoetuse taotleja selle suurust oma allkirjaga);
- makstud elatise suurust, elatise saamist või elatise sissenõudmist;

- eluruumi kasutamise õigust (need esitatakse esmapöördumisel ning eluruumi kasutamise õigusliku aluse muutumisel);
- jooksval kuul tasumisele kuuluvaid eluasemekulusid (elektriarve, jm);
- isiku arvelduskontot, kuhu soovitakse toetuse summa maksmist
- kirjaliku loetelu, milles on nimetatud järgmised taotleja enda ja tema perekonna kasutuses või omandis olevad esemed:
 - kinnisasjad ja vallasasjadest eluruumid;
 - sõidukid liiklusseaduse tähenduses;
 - väärtpaberid väärtpaberituru seaduse tähenduses.

Toimetulekutoetuse arvestamise alused

- Toimetulekutoetuse arvestamise aluseks on üks elava isiku või perekonna kõigi liikmete eelmise kuu netosissetulek, millest arvestatakse maha makstud elatis, jooksval kuul tasumisele kuuluvad eluasemekulud ning kehtestatud toimetulekupiir.
- **Toimetulekutoetuse arvestamisel ei arvata üksi elava isiku või perekonna sissetulekute hulka:**
 - ühekordseid toetusi, mida on üksi elavale isikule, perekonnale või selle liikmetele makstud riigi- või kohaliku omavalitsuse eelarve vahenditest;
 - puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel makstavaid toetusi, välja arvatud puudega vanema toetus;
 - riigi tagatisel antud õppelaenu;
 - tööturuteenuste ja -toetuste seaduse alusel või struktuuritoetuste vahenditest makstavat stipendiumi ning sõidu- ja majutustoetust;
 - õppetoetuste ja õppelaenu seaduse alusel makstud põhitoetust, vajaduspõhist õppetoetust, vajaduspõhist eritoetust ja õppeasutuse moodustatud eritoetuse fondi vahenditest makstud toetust;
 - kohaliku omavalitsuse üksuse õigusaktide kohaselt perekonna sissetulekust sõltuvaid või konkreetse teenuse kulu kompenseerimiseks määratud kohaliku omavalitsuse eelarvevahenditest makstud perioodilisi toetusi;
 - töist sissetulekut, mille on saanud põhikoolis, gümnaasiumis või kutseõppe tasemeõppes õppiv keskhariduseta laps kuni 19-aastaseks saamiseni või 19-aastaseks saamist kuni jooksva õppeaasta lõpuni või õpilase kooli nimekirjast väljaarvamiseni.
- Kui toimetulekutoetuse taotleja või toetust taotleva perekonna liige hakkab saama töist sissetulekut ning enne seda oli talle vähemalt kahel järjestikusel kuul määratud toimetulekutoetus, mille arvestamisel ei võetud arvesse töist sissetulekut, ei arvata töise sissetuleku saamisele vahetult järgnevatel kuudel toimetulekutoetuse arvestamisel üksi elava isiku või perekonna sissetulekute hulka kahel kuul 100 protsenti töisest sissetulekust ja seejärel neljal kuul 50 protsenti töisest sissetulekust. Sellist erandit töise sissetuleku mitte arvamise kohta toimetulekutoetuse arvestamisel sissetulekute hulka on võimalik kasutada ühel korral 24 kuu jooksul.
- Vallavalitsus võib üksi elava isiku või perekonna sissetulekute hulka mitte arvata:

- õppimist ja töötamist soodustavaid stipendiume ja toetusi;
 - konkreetse kulu või kahju katmiseks makstud hüvitusi;
 - lähedastelt toimetuleku parandamiseks saadud rahalisi toetusi ja kingitusi kuni poole toimetulekupiiri ulatuses perekonna kohta kuus.
- Kui toimetulekutoetuse taotleja või tema perekonnaliige saab sissetulekuid, mis on makstud mitmeks kuuks ette või tagantjärele, võib toimetulekutoetuse arvestamise aluseks võtta taotlemisele eelnenud kuue kuu keskmise sissetuleku.
- Toimetulekutoetuse arvestamisel võetakse (eluruumi sotsiaalselt põhjendatud normi ning kehtestatud piirmäärade ulatuses) arvesse järgmised jooksvad kuul tasumisele kuuluvad eluasemekulud:
- üür;
 - korterelamu haldamise kulu, sealhulgas remondiga seotud kulu;
 - korterelamu renoveerimiseks võetud laenu tagasimakse;
 - kütteks tarbitud soojusenergia või kütuse maksumus;
 - tarbitud vee ja kanalisatsiooniteenuste maksumus;
 - tarbitud elektrienergia maksumus;
 - tarbitud majapidamisgaasi maksumus;
 - maamaksukulu, mille arvestamise aluseks on kolmekordne elamualune pind;
 - hoonekindlustuse kulud, mis on arvestatud kasutatavale eluruumile;
 - olmejäätmete veo tasu.

Toimetulekutoetuse arvestamisel üksi elavale isikule või perekonnale, kellele on toimetulekutoetuse arvestamisele vahetult eelnenud kuuel kuul määratud toimetulekutoetus, võib võtta arvesse muid ühekordseid eluasemekulusid, mille tegemise vajadus on vältimatu ja tuleneb õigusaktist või tingitud ohust inimese tervisele või elule, kuni ühe toimetulekupiiri ulatuses kalendriaasta jooksul.

Eluruumi sotsiaalset põhjendatud norm (normpind) on 18 m² üldpinda iga pereliikme kohta ja täiendavalt 15 m² pere kohta;

- kui eluruumi üldpind on suurem normpinnast, kuid tubade arv on võrdne seal alaliselt elavate inimeste arvuga, siis võetakse toetuse määramisel aluseks üldpind;
- kui eluruumi üldpind on normpinnast väiksem, võetakse aluseks üldpind;
- eluruumis üksinda elavatele pensionäridele ning osalise või puuduva töövõimega inimestele võib toimetulekutoetuse määramisel arvestada normpinnaks kuni 51 m²

Eluasemekulude tasumisel varem tekkinud võlgnevust ei arvata toimetulekutoetuse arvestamisel jooksvad kuul tasumisele kuuluvate eluasemekulude hulka ja see ei kuulu katmisele toimetulekutoetuse arvelt.

Üüri ei võeta toimetulekutoetuse arvestamisel arvesse, kui üürileandjaks ja üürnikuks on omavahel abielus olevad isikud või esimese ja teise astme alanejad ja ülenejad sugulased.

Toimetulekutoetuse määramine ja maksmine

- Toimetulekutoetus määratakse jooksvaks kuuks. Eelnevate kuude eest toimetulekutoetust tagasiulatuvalt ei määrata.
- Toimetulekutoetus määratakse viie tööpäeva jooksul pärast kõikide dokumentide esitamist.
- Üksikisiku või perekonna poolt jooksvale kuul tehtud muid kulutusi toimetulekutoetuse määramisel arvesse ei võeta.
- Toimetulekutoetuse taotleja, kellele arvestatakse toimetulekutoetust eluasemekulude katmiseks, on kohustatud tagama nende tasumise.

Vallavalitsus võib jätta toimetulekutoetuse määramata või vähendada määratavat toetuse summat, kui:

- toetuse taotleja või toetust taotleva perekonna liige on töövõimeline tööealine isik, kes ei tööta ega õpi täiskoormusega ega viibi akadeemilisel puhkusel;
- toetuse taotleja või toetust taotleva perekonna liige on töövõimeline tööealine isik, kes ei tööta ega ole Eesti Töötukassas töötu või tööotsijana registreeritud;
- toetuse taotleja või toetust taotleva perekonna liige on töövõimeline tööealine isik, kes ei tööta ja on Eesti Töötukassas töötuna registreeritud, kuid on ilma mõjuva põhjuseta jätnud individuaalse töötusimiskava täitmata või keeldunud pakutud sobivast tööst;
- toetuse taotleja või toetust taotleva perekonna liige on töövõimeline tööealine isik, kes ei tööta ja on ilma mõjuva põhjuseta keeldunud kohaliku omavalitsuse üksuse pakutud sobivast tööst;
- toetuse taotleja või toetust taotleva perekonna liige on töövõimeline tööealine isik, kes ei tööta ja on ilma mõjuva põhjuseta keeldunud kohaliku omavalitsuse üksuse korraldatavast iseseisvat toimetulekut soodustavast sotsiaalteenusest;
- toimetulekutoetuse taotlejal või temaga koos elaval ülalpidamist saama õigustatud lapsel või muul abi vajaval alanejal või ülenejal sugulasel, kes ei ole võimeline ennast ise ülal pidama, on õigus saada elatist, kuid taotleja keeldub elatise saamise kohta dokumenti esitamast või elatist sisse nõudmast;
- kohaliku omavalitsuse üksus leiab, et toimetulekutoetuse taotleja või tema perekonna kasutuses või omandis olev vara, selle üürimine, rentimine või müümine tagab temale või perekonnale toimetulekuks piisavad elatusvahendid;
- toetuse taotleja või toetust taotleva perekonna liige ei ole kohaliku omavalitsuse üksuse hinnangul muul viisil püüdnud enda ja oma perekonna materiaalsel olukorda parandada.

Arvestatud toimetulekutoetuse summa maksab vallavalitsus kolme tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates toimetulekutoetuse taotlejale tema pangakontole, teise isiku pangakontole, posti teel või sularahas, arvestades taotleja eelnevalt väljendatud vastavasisulist soovi.

Kui toimetulekutoetuse taotleja, kellele maksti eelmisel kuul toimetulekutoetust eluruumi alaliste kulude katmiseks, ei ole vastavaid kulusid tasunud, on vallavalitsusel õigus tasuda eluruumi alalised kulud toimetulekutoetuse taotleja eest isikule määratud toimetulekutoetuse arvelt.

Õigusaktid

Sotsiaalhoolekande seadus - <https://www.riigiteataja.ee/akt/103042018020?leiaKehtiv>